

NAŠE DEKLE 1985

Letošnji, 19. letni ples S.D.M. z izbiro "Dekleta Slovenske Skupnosti" se je vršil 8. junija 1985 v prostorih S.D.M.

Kot vsako leto je tudi letos bilo zelo težko poiskati dekleta, katera bi se uvrstila za izbiro tega naslova. Ne, da deklet primanjkuje. Le nekatere je malo sram, za ostale pa ne vemo, saj tako hitro rastejo v prelepe "frajlice". Vsa čast gre seveda organizatorjicam ge. Anici Markič in ge. Dragici Gomizelj, ki sta našli kar sedem prelepih deklet.

Po vseh formalnostih, ki so navadno ob takih prilikah, je predsednik S.D.M. g. Peter Mandelj po kratkem pozdravnem nagovoru objavil, da je Tanja BRGOČ nabrala 700 dolarjev in si s tem pridobila naslov "Kraljica Dobrodelnosti" za leto 1985.

Skupna vsota denarja, ki so ga dekleta nabrale s prodajo srečk za loterijo je znesla 2410 dolarjev.

Nato je naš, vedno dobrodošel in nasmejan, senator Miša Lajovic objavil ime dekleta, ki je prejelo 2. nagrado v natečaju za "Dekle Slovenske Skupnosti". In sicer je to bila Shirley SAKSIDA.

Tudi samo "Dekle Slovenske Skupnosti" je objavil g. Lajovic. Ta naslov je letos pripadel simpatični Angelique VAN DE LAAK;

Globoko presenečena in ginjena se je Angelique v kratkem govoru zahvalila društvu ter ostalim dekletom za sodelovanje, a še prav posebej svoji mami ge. Heleni Van de Laak za vso pomoč.

Večer se je nato nadaljeval s plesom kandidatke in nihovih partnerjev, katerim so se kasneje priključili vsi ostali.

Kandidatke za Dekle Slovenske Skupnosti 1985 – Podrobnosti na strani 5.

SLOVENSKI ČUDEŽ

Koncem junija je Beograd in Ljubljana obiskal zvezni kancler Zahodne Nemčije. Njegov obisk so seveda z veliko pozornostjo spremljali zahodnonemški časopisi. Televizija pa je oddajala sprejem in pogovore v Beogradu. Ob tej priliki so zahodnonemški televizijski gledalci lahko gledali lepe posnetke okoli Tromostovja v Ljubljani ter slovesno kosilo v vili na Bledu, pogovor med Kohlom in Popitom in sprejem pri ljubljanskem nadškofu Suštarju, ki je na Telovo bral mašo, ki se jo je udeležil Kohl.

Tudi o Sloveniji in Slovencih je bilo v zahodnonemškem časopisju več člankov.

"Slovenija samozavestna in gospodarsko spredaj" se je glasil eden izmed naslovov. In dalje: "Da so se Slovenci uspešno izognili asimilaciji po svojih močnih sosedih, meji že na čudež..." in "Slovenci – 10 odstotkov jugoslovanskega prebivalstva – ustvarjajo 20 odstotkov narodnega dohodka in 30

odstotkov izvoza na konvertibilna področja." In še: "Slovenci imajo najdaljšo življensko dobo, najnižjo umrljivost dojenčkov in najmanj nepismenih (0,9 odstotka v primerjavi z 9,5 odstotka, kolikor znaša jugoslovansko povprečje).

V splošnem pa je, kakor piše "Frankfurter Rundschau" Kohlov obisk v Beogradu ostal brez konkretnih rezultatov.

"Frankfurter Allgemeine Zeitung" pa meni, da sta obe strani zadovoljni z obiskom. Jugoslovani so imeli prilžnost sporočiti svoje želje, predvsem glede povratnikov iz dela v Nemčiji ter glede dejavnosti Jugoslaviji sovražno razpoloženih elementov. Zvezni kancler pa je menil, da je Balkan poleg Nemčije drugo nevrvalgično področje v Evropi in, da bi imela sprememba "Statike" na tem področju hude posledice. Zelja po stabilnosti pa ne more biti potuha za tiste dogmatske sile v Jugoslaviji, ki so proti vsakršnim spremembam.

V juniju so izročili prometu novo avtocesto ki pelje od Ljubljane do Nakla. To je prvi del sodobne prometnice, ki bo skozi tunel pod Karavankami pri Jesenicah povezovala naše stare kraje s Srednjo Evropo in bo šla dalje na jug do Dževželje.

MY HERITAGE – A WONDERFULLY RESILIENT AND LASTING GIFT

I am one of the lucky people.

I was born in Australia – the Lucky Country – where freedom of speech, freedom to worship and freedom to "be me" are the norms. There's nothing unusual about that, I know. Millions of people in Australia share this situation. However, my luck extends beyond the land of my birth.

I am lucky because of my parentage.

My Mother, Marija, was born in Slovenia in the Plut Family. Yes, those wonderful people, Kristina and Jože Plut, who were the unofficial, yet very definitely, the accepted leaders of the Slovenian Community in Brisbane, were my Grand Parents.

How much I learned from both of them about life in Slovenia, even from the time when it was still part of Austria! I learned about life in the village of Vranoviča, a hard life on their farm – but a good life! I learned about the loyalty and strength and love of my Grandfather (Stari Ate) who, when financial conditions in Yugoslavia were desperate during the depression, had to leave his wife, daughters and son (all of whom were still very young), and go to Australia, where, hopefully, he would be able to make money, and sent it home to his clan in Yugoslavia. After 10 years of loneliness and saving, he lovingly brought his family out to Australia, to be with him, once again.

I learned about the patience, understanding and love of my Grandmother (Mama) who, during those 10 long years of separation from her husband, never despaired of the situation, yet ably kept the farm in Vranoviča going, and going successfully, too! She simultaneously ran a tavern (Gostilna), and while so doing, continued to lovingly bring up her children in the very difficult role of a solo parent.

It was my Mother who taught me how to read, pronounce and spell the Slovenian language (even though we didn't speak it at home), and through her encouragement, example and teaching, I learned all those beautiful Slovenian love songs and folk songs, which my sister and I now love to sing, so much. In fact, I have wonderful memories of singing with my Mother in the Slovenian choir, when I was only about 3 or 4 years of age! And of performing Slovenian songs at concerts after Mass at St. Mary's, South Brisbane, when I was only 4 or 5! From her, I also gained an insight into a child's view of life at Vranoviča (she was only 10 years

old when she came to Australia) and her whole life in Yugoslavia was a period of not knowing her Father, as he left for Australia when she was only a baby.

My Father, Drago, was born on the island of Korčula in Dalmacija, in the Andreis family. Through him, I learned a very different life in this island tourist area in the deep blue Adriatic sea. I learned of Korčula's incredible history dating back to 600 B.C.! – with its ancient cobbled roads, worn away with time, and of the ancient city with its many historic monuments, and of the wonderful view of the glittering Adriatic that could be gained by standing on the sundeck of my Father's home! I learned of fishing boats, and beautiful warm sunshine. I learned, too, of hardships, tears and of heartbreak and loss, when during the war, my Father lost his brother, and his sister, a Nun, who was sadistically victimized by the Italians. I learned separation, as my Father's Mother stayed behind in Korčula, and tended the hundreds of acres of olive trees on the property, when my Father came to Australia to join his Father, who had, like Jože Plut, come out here years before. As a young lad of 14, my Father had to learn to become self-sufficient and self-reliant very quickly, if he were to survive in this new, strange land, which was ultimately to become his second home.

From my Parents, I learned a love for the Homeland, Yugoslavia, a yearning to one day be able to visit it for myself, and a heartfelt appreciation of the beautiful songs and music which belong to the Homeland.

I have been married for nearly nineteen years. My husband, Glenn, is an Australian, with ancestry going back to Scotland and Wales. My love of Australia is naturally shared by him, and by our two children, Matthew (7) and Rachel (3), and they, in turn, can understand to love and hold for Yugoslavia.

However, the wonderful thing about my heritage is that it endures. Our children have already learned a pot-pourri of culture, embracing that of Australia, Scotland, Wales, Slovenija and Dalmacija. And even though they are "dinki-dink Aussies, they are also third generation Yugoslav. They enjoy Yugoslav songs and music, and mix equally well with both the Australian community and with the Yugoslav community.

Kristinca Bunney

NOVI COMMISSIONERJI

Minister za Etnične zadeve v Viktoriji je postavil dva nova člana v Ethnic Affairs Commission. To sta Hong Lim, po poreklu iz Kampučije in Mr. Ype de Bruin, ki je Nizozemec.

Istočasno je minister objavil, da bodo trije dosedajni člani, M/s Teresa Pell-Gonzales, Mr. Henry Szkuta in Mr. John Corsetti ostali na svojih mestih še štiri leta.

NOVI POGOJI VSELJEVANJA

Program naseljevanja za leto 1985/86 predvideva 84.000 novih naseljenecov, to je 4000 več kot so predvidevali popreje.

Minister Hurford je naznačil, da bodo v naslednjem letu dajali več možnosti p podjetnikom in v raznih strokah izurjenim osebam, kot pač zahtevajo ekonomske prilike. Prav tako bodo dajali prednost bližnjim sorodnikom, ki se hočejo priključiti že v Avstraliji bivajočim svojem ter beguncem. Prošnje za naselitev bodo poenostavili ter jih reševali mnogo hitreje. O lajšali bodo vstop bivšim naseljenecem.

Nov način reševanja prošenj in nove smernice bodo stopile v veljavo s 1. julijem letos.

Največji delež naseljenecov bodo zavzele podjetniki in kvalificirane osebe, kakih 18.500. Združevanje družinskih članov pa bo prineslo kakih 26000 ljudi.

Število pripuščenih beguncev pa se bo zmanjšalo za 2000 na račun družinskih združevanj. Proti temu pa se je že izrekla federalna opozicija in razne tukajšnje vietnamske organizacije, češ, da bo število beguncev sprejetih iz taborišč v Južno-Vzhodni Aziji zmanjšano na račun naseljenecv iz Vietnama, ki bodo prišli v Avstralijo s privolitvijo tamošnje vlade.

Program združevanja družin se deli v 3 kategorije: A in B, kamor spadajo bližnji sorodniki kot poročenci, še nesamostojni otroci ter ostareli roditelji. V kategorijo C pa pridejo bratje in sestre ter že samostojni otroci.

Zahteva, da morajo zgoraj navedeni že

O 28 SE ŠIRI

Od 30. junija dalje se bodo oddaje TV kanala O/28 lahko videle tudi v Adelaide, Brisbane, Newcastle in Woolongu.

V januarju naslednjega leta pa se bodo valovi tega kanala razširili še na Hobart in Perth.

Bojazen, da bo ABC prevzela SBS se je nekoliko unesla, odkar so bili objavljeni zaključki posebne komisije, ki je v lanskem letu raziskovala delovanje SBS. Ta je predlagala, da naj bi SBS ostal samostojen še najmanj do leta 1990.

Tudi federalna opozicija se je preko svojega predstavnika za etnične zadeve g. Ruddocka izrazila proti združitvi.

ILEGALNI NASELJENCI

Vlada v Canberri je zavzela odločno stališče napram ilegalnim naseljenecem, ču-tu di se sklicujejo na to, da so begunci.

Nedavno sta dva mladeniča iz Afrike, eden 14 let star iz Tanzanije a drugi dvajsetletnik iz Kenije, kot 'slepa' potnika prisela na Novo-Zelandski ladji do Adelaide. Tu jih je kapitan ladje predal avstralskim oblastem, češ, da na ladji nimajo prave možnosti nadzorstva nad njima, niti dovolj prostora za potnike.

Avstralske imigracijske oblasti pa so takoj odklonile, da jih sprejmejo, čeprav sta zatrjevala, da sta begunca. Svojo zavrnitev je imigracijski urad utemeljil s tem, da ne prihajata iz predelov, kjer vlada huda lakota, da sta v zadovoljivi zdravstveni kondiciji in, da jima ne preti nobena neposredna nevarnost ako bi se vrnila.

Minister za Imigracijo g. Hurford je izjavil, da mora vsakdo, ki hoče priti v Avstralijo zaprositi za dovoljenje po predpisani poti.

Po Zenevski konvenciji združenih narodov se smatra za begunca taka oseba, ki se ".....zaradi upravičene bojzani preganjanja z ozirom na raso, vero, narodnost, pripadnost socialni ali politični grupaciji in je že izven svoje države, ne more ali noče radi te bojzani podvreči zaščiti svoje države, ali pa, da nima državljanskih pravic in je izven države, kjer je doslej prebivala in se ne more ali noče zaradi te bojzani vrniti."

MED NAMI POVEDANO ...

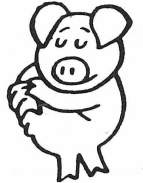
Elektronika in kompjuterji so odličen izum. Delo so skrajšali in fizične napore zmanjšali. Na drugi strani pa so povečali občutek nemoči, kadar grez nji-mi kaj narobe. Če se je zlomila ost pri svinčniku, si ga kaj hitro ošilil. Danes ko se mi je ravno pri zaključku Vestnika pokončal stavski elektronični stroj, sem pa pa brez moči. Ker tiskar pričakuje Vestnik že jutri bo moral pač moj stari pisalni stroj priskočiti na pomoč. Sicer je stroj 3 leta delal brezhibno, sedaj pa je nenkrat postal muhast. S stavko je pričel prav ko sem hotel postaviti nekaj pripomb pod naslovom: Med nami povedano...

Pa bom vsaj eno malo skrajšano ponovil:

Knjigo "Slovenians from earliest times" ima sedaj tiskar v delu in upamo, da jo bodo predplačniki prejeli pričetkom avgusta, če ne že preje.

Cena knjigi je bila zaradi raznih podražitev povišana od \$18 na \$20, po pošti pa bo stala \$23. Odkar je bil v Rodni grudi tudi objavljen članek o tej knjigi so prišla številna povpraševanja tudi od ljudi in organizacij iz dežel preko morja. Ker bo število izvodov zelo omejeno pripravimo vsakomu, da jo čimpreje naroči in si jo tako zagotovi.

ROJAKI ŽELITE PRISTNIH KRÁNSKIH,
ALI SLOVENSКИH PLANINSKIH KLOBAS
IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA ...

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS
PTY. LTD.

209 215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068
Tel. 481 1777

Postreženi boste v domačem jeziku

DENAR ODPIRA VRATA

Devetdeset takozvanih "Business Migrants", to je naseljenecv, katerim je bila dovoljena naselitev v Avstraliji na podlagi vnešenega kapitala, je lansko leto prineslo s seboj 88.2 milijona dolarjev. Računajo, da je vsak tak priselcek omogočil povprečno 14 novih zaposlitev. Za okoli 200 milijonov dolarjev robe, katero je proizvedlo 48 podjetij, ki so jih ustanovili taki naseljeneci pa je bilo prodano v inozemstvo.

LIBERALCI IŠČEJO STIKE

Liberalna stranka v Viktoriji je začela posvečati več pozornosti kontaktu z etničnimi skupinami. Tako so v svojem uradu na 104 Exhibition Street, Melbourne, nastavili osebo z naslovom Multi-Cultural Coordinator. To je John Seviar, katerega se v slučaju potrebe lahko dobi po telefonu 652 3152 ali pa 654 2255.

POKOJNINE IN NASELJENCI

Minister za Social Security je imel 6. junija v prostorih kluba Abruzzo sestanek s predstavniki etničnih sredstev obveščanja ter jih obvestil o namenu spremenitve pogoje starostne pokojnine za naseljenecv.

Po njegovem bo kakih 40.000 ljudi na boljšem že v prvem letu, ko bo prišla v moč novo uredba. Cela zadeva pa bo zavisela od uspeha pogajanj z različnimi državami za recipročno izplačevanje socialnih pomoči.

Minister je dejal, da bodo glavni dobitniki predvidenega sistema vsi oni, ki so v Avstraliji manj kot 10 let pa bodo klub temu dobili polno pokojnino, da bo država odkoder so prišli imela z Avstralijo tozadevno pogodbo. Prav tako bodo predvidene odredbe boljše za one, ki so se vrnili iz Avstralije v svoje rodne kraje predno so bili upravičeni na prejemanje avstralske starostne pokojnine. Ti bi po novem dobili del pokojnine iz Avstralije, del pa iz države, kamor so se vrnili.

Mnogo etnične grupe so izrazile nezadovoljstvo z novimi predlogi, ki naj bi bili

v škodo naseljenecv predvsem onih iz držav z nižjim ekonomskim standardom. Po mišljenju kritikov bodo prikrašani naseljeneci, ki so na primer preživeli v Avstraliji malo več kot 10 let pred starostjo, ki jih upravičuje na polno pokojnino (to je 65 let za moške in 60 let za ženske). Po novem bi dobili avstralske pokojnine le del, ki bi jim pripadel po letih bivanja tukaj. Ostali del pa bi plačala država, kjer so prebili prejšnja leta svojega življenja.

Predno bodo uvedene te nove uredbе bo trajalo še nekaj časa. Kot je minister razložil sklepanje pogodb z različnimi državami, ki imajo seveda svoje posebne sisteme socialnega zavarovanja ne bo šlo zelo hitro. Do sedaj so v teku taka pogajanja le še z Italijo. Minister je tudi dejal, da se bodo pred uvedbo novih uredb posvetovali z zastopniki etničnih skupin in, da se bo mnenje teh skupin resno upoštevalo. Na kakšni podlagi in s kakšnimi predlogi se potem lahko vrše pogovori z Italijo, ako je minister sam naznačil, da dokončni predlogi še niso izdelani.

ZA MULTIKULTURNO UMETNOST

Pri Australia Council, ki vrši v Avstraliji nekako vlogo ministerstva za kulturo so letos z ustanovitvijo Odbora za multikulturo pokazali novo iniciativo za pomoč umetnikom neanglikanskega porekla.

Glavna naloga tega na novo vzpostavljene telesa bo vzpostaviti razvojno bazo, urediti bolj pravilno razdeljevanje podpor in vzdrževati stalne stike z multikulturno umetnostjo.

Več informacij o tem ima na razpolago Antigona Kefala, Multicultural Arts Officer, tel. (008) 226012.

DRUŠTVENO ŽIVLJENJE

FOR S.D.M. YOUTH!

LETNI PLES S.D.M.

Ponovno se je zbralo sedem zalih slovenskih deklet, ki so sodelovala pri natečaju za "Dekle Slovenske Skupnosti 1985". Zahvala gre Tanji, Branki, Moniki, Shirley, Mirijani, Aniti in Angelique, kot njih spremljevalcem ter starem za nesebično sodelovanje in za dobro voljo, s katero so omogočili ponoven uspeh S.D.M. Brez teh oseb bi ves naš trud bil zaman. Čestitam uspešnim kandidatkam, dasiravno si je vseh sedem deklet zaslužilo priznanje.

Zahvala gre tudi Janji Lavrič, Andrew Fistrič, ki sta napovedovala; ženski sekciji za okusno večerjo, mladini za postrežbo. Zahvaliti se je treba tudi sodnikom: Kristi O'Dwyer (Dr. Tavčar), Christine Despotery in gospodu Stantiču za težko nalogo. Po daljši debati so le prišli do odločitve. Zaupali so mi, da naloga ni bila lahka.

Prisotni na prireditvi ste opazili, da na odru niso nastopali člani ansambla "Kristal" kot napovedano. To pa zato, ker je na žalost med tednom eden godcev bil v avtomobilski nesreči. Zadnji trenutek so nam v zadregi priskočili na pomoč člani orkestra "Večerni Zvon", kljub temu, da

so nekateri imeli že druge načrte za "long week-end". Članom "Večernega zvona" prisrčna hvala za pomoč. Rezultat loterije pa je sledeč:

1. dobitnik	— številka	4034, Jože Popošek
2. "	"	3259, M. Coreno
3. "	"	5109, D. Tunnecliffe
4. "	"	5012, L. Kumar
5. "	"	5099, F. Fekonja
6. "	"	3199, Mohorko

Med večerom so nam bili podarjeni še 4 dobitki, za katere so morali dobitniki biti prisotni na prireditvi. G. Saša Erič je podaril 'gift voucher' za vrednosti do 100 dolarjev dela iz njegovega fotostudija. Marlyse of Switzerland Boutique pa 'gift voucher' za 75 dolarjev za njeno blagovnico; Helena Van de Laak friziranje do vrednost 50 dolarjev v njenem salonu; četrto darilo je prišlo od Pam Perry — Furnatics Australia. Vsem v imenu Slovenskega Društva Melbourne, najlepša hvala.

V splošnem je bil celoten večer zelo uspešen, zakar gre zasluga vsem sodelujočim in vsem prisotnim

Kandidatke za naslov "Dekle Slovenske skupnosti 1985" in "Kraljica Dobrodelnosti" s svojimi spremljevalci. Z leve proti desni pa sede organizatorji in sodniki letošnjega natečaja: G. Peter Mandelj, M/s Kristina Despotery, g. Stantič, M/s Krista O'Dwyer, ga Dragica Gomizelj in ga. Anica Markič.

To all Quest Candidates!

Thank you for your participation in this year's Quest for Miss Slovenian Community and Charity Queen. Congratulations to the winners, though you all deserve recognition for your hard work. Everyone of you looked a winner and I am very pleased for not having to cast a vote. A most difficult job for the judges.

Your effort and good will greatly contributed to our difficult task, whereby the Managing Committee for Slovenian Association Melbourne tries to

make this our highlights of annual activities, and most rewarding functions not only financially, but morally as well; when our youth participate in full strength. Along with your handsome partners and numerous youths who helped by serving the diner, you enabled desired success.

Thanks also to your parent and friends for all their support they have given you during the past weeks. Thank you girls!

Anica Markič

Zgoraj: Od leve proti desni vidimo članice ženske ekipe S.D.M. ob prejemu trofeja za prvo mesto: gospe: A. Markič, P. Kalister, B. Žele in E. Gomizelj. (Pete članice ekipe ga M. Udovičič se ne vidi.)

Na desni: Moška balinarska ekipa S.D.M., ki je bila prva v četvorkah. Z leve proti desni so: J. Urbančič, B. Žele, R. Smrdel, P. Hervatin in V. Gomizelj.

I would like to start off by congratulating everybody who participated in the Bowling Competition on the 19th May. I think everybody enjoyed the day and as usual there can only be one winner — which was the Geelong Youth. But unfortunately they had to wait for a week for their trophies which were presented at the annual Bowling Dance which was held at Planica this year. Again congratulations to Geelong for a game well played and I hope we can all play again next year.

Next a big "Thank you" to all the Youth who helped with serving on Miss Slovenia night. It was a long and busy night but I think everyone enjoyed it. Again — thanks.

By this time long-awaited Disco will be over — so I hope you all enjoyed yourselves.

The Annual Snow Trip to Mt. Buller will be on the 4th August (1st Sunday of the month) and we will leave Eltham at 5.30 a.m. as usual. I will try and get the rest of the information in the next Vestnik and there will be a notice on the Noticeboard as soon as possible. Otherwise you can ring me on 850 7349 after 9th July.

Thank you!

Sandra Krnel

ZAKLJUČEK BALINARSKE SEZONE

Člani mladinskih odsekov naših društev v Viktoriji, ki so letos prvič bili vključeni v tekmovanja Slovenske Balinarske Zveze v Viktoriji.

Balinarska sezona 1984—85 se je zaključila z letnim plesom na 25. maja 1985 v dvorani Slovenskega društva Planica—Springvale.

To je bil že 9. letni ples Slovenske Balinarske Zveze Viktorije in je bil izredno lepo obiskan. Velika dvorana je bila prepolna veselih balinarjev in njih prijateljev.

Ta ples in celo letošnje tekmovanje sta bila še posebno pomembna, ker so letos prvič, kot člani SBZV, sodelovali tudi balinarji kluba "Istra" ter mladinski odseki slovenskih društev.

Zanimanje mladine za ta šport, priključitev "Istre" ter polna dvorana so prav gotovo dokaz odličnega delovanja ter popularnosti naših balinarjev. Posebno sodelovanje mladincev je zbudilo upanje, da ta šport ne bo propadel ko bodo starejši omagali.

V sledečem so končni rezultati tekmovanj v sezoni 1984—85.

Mesto	Društvo	Dobili	Izgubili	Točk
Ženske				
1.	S.D.M.	11	4	103
2.	Planica	11	4	132
3.	Jadran	6	9	111
4.	Geelong	1	14	113
Moške trojke				
1.	Istra	15	5	193
2.	Planica	12	8	191
3.	Jadran	11	9	154
4.	S.D.M.	8	12	129
5.	Geelong	4	16	140
Moške četvorke				
1.	S.D.M.	14	6	193
2.	Istra	14	6	186
3.	Planica	11	9	182
4.	Jadran	6	14	130
5.	Geelong	5	15	105

Mladina

1. Geelong, 2. S.D.M., 3. Istra, 4. Jadran, 5. Planica.

VICTORIA 150
GROWING TOGETHER SINCE 1851

POVEST VIKTORIJE OB JUBILEJU VIKTORIJE

Zgodovinski podatki posneti iz knjige
Our Side of the Country od prof. Geoffrey Blainey-a.

TEŽAVE S ŠOLSTVOM

Šolstvo se v Viktoriji prav radi kopanja zlata ni dolgo moglo zadovoljivo razviti. Le kako, ko so pa po deželi mesta nastajala kar v par dneh in tudi tekom par dni zginila. Kakor je pač narekovalo mrzlično iskanje novih najdišč zlata. Zato je bilo seveda nesmiselno graditi prava šolska poslopja in sočasno postavljali le velike šotore, v katerih so za silo mogli poučevati otroke. Težava je bila tudi v tem, da so se otroci skupaj s starši selili iz kraja v kraj in tako menjali učitelje in sisteme učenja, ki so pač zaviseli od tega, kje se je učitelj sam usposobil: v angleškem, irskem, ameriškem, zasebnem ali državnem sistemu.

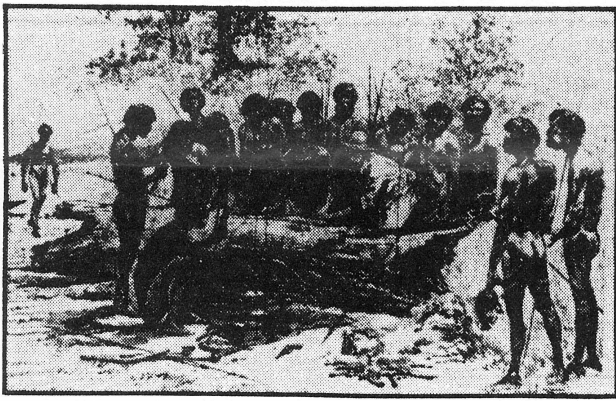
Tudi sestava prebivalstva Viktorije je predstavljala vzgojne težave. V desetletju do 1860 so v Viktoriji bili za vsaki dve ženski trije moški. Kmalu v letih po 1860 pa se je pričelo doseljevati tudi več žensk in tako se je vzdignilo tudi število rojstev. Med leti 1861 in 1871 je prebivalstvo Viktorije naraslo za eno tretjino, a število šolskih otrok se je potrojilo. Da so zmogli najti učitelje in jih naseliti po vseh tako oddaljenih krajih si lahko tedanja Viktorija šteje v velik uspeh.

Vlada je podpirala cerkvene in državne šole. Način vzgoje v obeh vrstah se med

seboj ni mnogo ločil in radi tega so kmalu spoznali, da je vzdrževanje obeh vrstvi neekonomično in politiki so skušali najti rešitev. Vendar so naleteli na odpor pri cerkvenih oblasteh.

Leta 1872 je katoliško usmerjeni premier Charles Gavan Duffy moral prepustiti mesto Anglikancu James-u in Francis-u, ki je izdelal in uvedel zakon po katerem so ustanovili vso državno pomoč cerkvenim šolam. Šolanje je postalo obvezno za vse otroke nad šest pa do trinajst let starosti, ki so živeli manj kot dve milj oddaljeni od šole. Država je nastavljala učitelje, določala učni načrt in nadzorovala sistem. V državnih šolah je bilo šolanje brezplačno razen prostovoljnih predmetov. Tako je Viktorija uvedla najbolj napredno vzgojno reformo v Avstraliji. Preprečila je s tem uporabo otroške delovne sile v tovarnah in uvedla enakopravnost med dečki in deklicami. Na drugi strani pa je pomenilo denarno breme za one, ki so hoteli, da bodo njih otroci vzgojeni v cerkvenih šolah in tako so bili prizadeti predvsem katoličani.

Toda to je vse veljalo le za osnovne šole. Šele 30 let pozneje med leti 1905 in 1907 so odprli prve državne srednje šole in sicer v Melbourneu, Ballaratu, Bendigo, Warrnamboolu in Sale. Šolanje v njih pa ni bilo brezplačno. Njih prvi namen je bil usposabljanje nove učitelje za osnovne šole.

Batman se pogaja z domorodci; skica iz knjige Atlas Avstralije v slikah.

SVOBODA V NASLOVIH

Odkar smo v Vestniku omenili to novo slovensko revijo v Avstraliji sta izšli spet dve številki. Kljub temu, da je v štev. III/1 bilo priobčenih nekaj pesmi, ki so vsebovale prostaške izraze in marsikoga, ki ni mogel razumeti globjega pomena upravičeno odbile in ogorčile, moramo reči, da sta tudi ti dve številki branja vredni in v kredit vsem, ki pri tej reviji sodelujejo.

V številki III/2 je bila ponatisnjena tudi ocena, katero je Svobodnim razgovorom dal Glas, ki je glasilo Slovenske kulturne akcije v Argentini. Tudi ta ocena je pozitivna in se zaključuje s sledečimi značilnimi besedami:

"Svobodnim razgovorom želimo vztrajnosti. Gre jim naša vzpodbuda, tudi ča se ne strinjamo z nekaterimi prispevki. Želimo jim, da bi ostali res svobodni!"

Svobodni razgovori izhajajo vsake tri mesece, njih publikacija pa je omogočena s prostovoljnimi delom in z denarnimi prispevki posameznih sodelavcev in drugih dobrotnikov.

Letna naročnina je 8 dolarjev, pošlje se pa lahko na naslov: Mrs. Pavla Gruden, 8/39 Robin Place, Ingleburn, 2565, New South Wales.

Jana Lavrič in Andrew Fistrich sta letos zopet predstavila kandidatke za naslov Dekle Slovenske zknjnosti.

Menda ni goli slučaj, da se težnja za literarno-kulturnim ustvarjanjem pri slovenskih zdomcih na vseh koncih sveta vedno krepkeje izraža. Morda je to posledica preplaha okoli 'vzgojnih jeder', saj se zdomec, morda še bolj kot rojak v domovini, zaveda kolikšne vrednosti za naš obstoj je prav ohranjanje našega jezika. In kaj je bolj učinkovito v tem prizadevanju kot ustvarjanje na literarnem polju.

Tako se je Svobodnim razgovorom v Avstraliji sredi lanskega leta pridružila mesečna revija Svobodna misel.

Ta "kulturna revija za Slovence in Švede", ki jo ureja Marjan Kramaršič v slovenskem in švedskem jeziku, prinaša zanimive članke, ki obravnavajo kulturno-politične probleme Slovencev na Švedskem in v domovini. Ne ustrasi se niti ostre kritike, s katero razsvetljuje pojave, ki niso v korist slovenski stvari.

Menda tudi ni slučaj, da sta obe reviji povdarili v svojih naslovih tudi naznačilo svoboden.

V PERTHU

"Klubske novice" Slovenskega kluba v Perthu W.A. za mesec junij sporočajo, da bo tudi tamošnji klub sodeloval pri zbirki denarja za nakup Ultrazvočnega medicinskega aparata v dobrobit Univerzitetne pediatrične klinike v Ljubljani. To zbirko je kot smo že objavili v pretekli številki Vestnika pričela gospa Eleonora Cigoj-White v Sydneyu.

V ADELAIDI

Slovensko društvo v Adelaidi je prodalo svoj dom in zemljo na cesti Young Ave., v Hindmarshu. Dom je bil eden najstarejših slovenskih domov v Avstraliji. Že nekaj časa pa je bilo kazno, da ta cesta ni bila najprimernejša za društvene funkcije, ker so bile stanovanjske hiše preblizu doma ter so nastale sitnosti s parkiranjem. Društvo se je že odločilo za novo zemljišče kjer si bodo postavili nove, moderne klubske prostore.

ZNAJO ŠTETI

- Koliko vas je v razredu?
- Z učiteljico skupa 35.
- Torej, brez učiteljice vas je 34?
- Ne. Kadar učiteljice ni, vsi zginemo.

ODKOD VE

- Zena se krega na soproga
- Kolikrat sem ti že rekla, da ne zamujaj na kosilo!?
- Pojma nimam. . . Nisem niti vedel, da ti to šteješ! - reče soproga.

IZPOLNITE, POŠLJITE NA NASLOV: Vestnik, P.O.Box 56, Rosanna, Vic. 3084

Naročam / Plačam naročnino za Vestnik

Priimek in ime.....

Naslov.....

Datum..... Podpis.....

NIČ NI ZA VEDNO

Pred 65 leti 13. julija 1920 so fašistični zločinci požgali Slovenski narodni dom v Trstu.

Trst, Slovensko Primorsko in Istro so po koncu prve svetovne vojne zasedle trupe italijanske vojske kot okupacijska sila, saj do prave začrtanosti meja med Italijo in tedanjo kraljevino SHS je prišlo šele leta 1921 s pogodbo v Rapallu. Toda Italijani v teh krajih so se že pred to pogodbo pričeli objestno obnašati napram slovenskim in hrvaškim manjšinam in pričeli z ukrepi potujčevanja. To so utemljili s praviciami po Londonski pogodbi iz leta 1915, po kateri je Italija stopila v vojno na strani Antante.

Slovinci na Primorskem in Trstu so takoj po koncu vojne 1918 pričeli krepko obnavljati svoja prosvetna, gospodarska in politična društva. V Trstu se je večina te dejavnosti oblikovala v Narodnem domu, ki so si ga Slovenci zgradili že pred vojno.

Italijanski nacionalisti in fašisti so se zavedali pomembnosti tega centra in pričeli iskati pretvezo, da ga uničijo. Prilika se jim je ponudila, ko je v Splitu 12. julija prišlo do spopada med objestnimi italijanskimi mornarji in publika. Pri vzpostavljanju reda so orožniki ustrelili kapitana italijanske ladje "Puglia" Guillija in strojnika Rossija. V Trstu so naslednjega dne fašisti sklicali protetni shod na trgu Unita. Že med govorom je nekdo ustrelil poslušalca Giovannija Ninija. Takoj je

padla parola, da so to storili Jugoslovani. Mnóžica je nato krenila proti Narodnemu domu, da se maščuje. Dom so strazili vojaki in karabinerji. Še predno so demonstranti dospeli do doma je nekdo iz okna vrgl ročni bombi in streljal s puško ter smrtno zadel častnika Cassano in ranil nekaj oseb. Vojaki so pričeli streljati na Narodni dom, ki pa je že bil prazen, ko je vanj vdrla množica. V svojem besu so demonstrantur pričeli polivati po domu benzin in ga nato zažgali. Ko se je to zgodilo sta v domu bila samo še hotelska gosta Hugon Robek iz Radovljice in njegova hčerka. Ob skoku iz tretjega nadstropja sta zgrešila rešilno. platno. Robek je bil ubit, hčerka pa je kasneje ozdravela.

Od Narodnega doma se je množica podala še na druga jugoslovska središča ter jih oplenila: Jadransko banko, Hrvatsko banko, urade pravoslavne cerkve, pisarne odvetnikov Vilfana, Abrama, Agneta in Okretiča. Naslednji dan je množica požgala "Narodni dom" v Pulju ter uničila hrvaško tiskarno v Pazinu. Tudi na Reki so razdejali hrvaške ustanove.

Tržaški zgodovinar Carlo Shiffer trdi, da je bil napad na Narodni dom pripravljen ter, da so Ninija ustrelili ter streljali iz Narodnega doma fašistični provokatorji. (M. Kacin - Wohinc. Primorski Slovenci pod italijansko zasedbo 1918-1921, str. 313-318).

SVOJI K SVOJIM

<p>MERCURY TAX SERVICE Lastnik Stanko Penca 518 Sydney Rd., Brunswick, Vic 3056 Tel. 387 7055 nudi poklicne usluge in nasvete v vseh vaših davčnih obveznostih</p>	<p>Fotografska dela ob porokah in raznih drugih prilikah umetniško izvrši SAŠA ERIČ PHOTO STUDIO 267 High Street, Preston, Vic. 3072 Tel. 480 5360</p>
<p>ZAVAROVANJE stanovanj, nepremičnin, motornih vozil, življenjsko, starostno, bolniško itd. preskrbi ČESNIK PAVLE - C.M.L. Tel.: 607 6111, 20 783, A.H. 598 0049</p>	<p>Melbournskim rojakom je na uslugo ZOBNI TEHNIK - DENTAL TECHNICIAN LUBI PIRNAT 18 Wridgway Ave., Burwood, Vic. Telefon 488 4159 Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila Full denture service and repairs.</p>
<p>ZA VSA TISKARSKA DELA se z zaupanjem obrnite na DISTINCTION PRINTING 164 Victoria St., Brunswick, Victoria Tel.: 380 6110 Lastnik: Simon Špacapan</p>	<p>F. LIKAR NOMINEES Pty. Ltd. T.A. Ascot Moonee RADIATOR SERVICES 560 Mt.Alexander Road, Ascot Vale. POPRAVLJAMO vsakovrstne motorne hladilnike-radiatorje Tel. 370 8279 - A.H. 337 2665</p>

kaj, kje, kdo?

Ga. Anica Kodila, soproga podpredsednika S.D.M. Aleka Kodile je uspešno prestala spopad s kirurškim nožem ter se je 'popravljená' vrnila iz bolnišnice.

Frank Jelovčan pa nam je povedal, da odslej naprej ne bo imel več težav z varnostnimi napravami na letališčih. Železne vijake, ki so mu doslej utrjevali kolek, so zdravniki zamenjali z novim porcelanastim kolkom. Dosedaj so rentgenski aparati na letališčih, kadar je Frank šel s svojimi metalnimi vijaki šel mimo vedno pričeli zvoniti alarm. Sedaj pa bo vse lažje za Franka in naši lovci bodo morali napeti vse sile, da mu bodo lahko sledili kadar jih bo spet vodil v boj na divje pujske.

Tudi Relja Plavšak bo dobil nov umetni kolek. Sedaj se nahaj v Austin Hospitalu. Prijatelji in znanci mu želijo, da se bo vse dobro izteklo.

Sandra Krnel, ki letos vodi mladinsko skupino S.D.M. se nahaja, ko to pišemo v Sacred Heart Hospitalu radi manjše operacije. Sandri, ki je prestala težko preizkušnjo, ko se je pred leti njen soprog Peter resno poškodoval v avtomobilski nesreči, želijo vsi prijatelji in znanci čimprejšnje okrevanje.

V Adelaidi so se za vedno poslovili od poznanega in zavednega rojaka Ivana Kovačiča. Umrli je na 19. maja. Pokojnik je bil rojen 19. novembra 1909 pri Sv. Luciji ali kot rečejo danes Most na Soči. Bil je dolga leta naročnik in podpornik Vestnika.

Dne 23. maja je v Coburgu, Victorija, tovornjak do smrti pregazil Martina Pirca. Martin je bil rojen 2. novembra 1935 v Kalce-Naklo pri Krškem.

Avtomobilska nesreča v bližini Wangaratte v Viktoriji je na 1. junija terjala življenje 22-letne Diane Zadel, doma iz Deniliquina.

Alojz Bolte je preminul na 29. maja v Doonside, NSW. Rojen je bil 9. maja 1912 v vasi Vrh, Mirna na Dolenjskem.

Dolgoletnemu sodelavcu in odborniku S.D.M. Karlu Bevcu je nedavno umrla v Slovenski Bistrici njegova mama. Številni prijatelji želijo ob tej priložnosti izreči njemu in njegovi družini iskreno sožalje.

V Burwoodo, NSW, je umrl 2. junija Anton Blasutig (najbrže popreje Blasutič) rojen 6. junija 1917 v kraju S. Pietro al Nativone (Špeter Slovenov) v Slovenski Benečiji.

PREJETA POŠTA

Obveščam vse rojake po svetu, kjer ta časopis doseže, da se laho pridružijo apelu za pozidavo cerkve v fari Ajdovec na Dolenjskem, katera je bila požgana med vojno leta 1942.

Premnogim je znana usoda Ajdovca, ki so ga požgali isto kot Jelendol, Grčarice in Turjak. Pogorela ni samo cerkev, tudi Kulturni dom, komaj zgraje, sola in župnišče.

Končno so po 43. letih dobili od oblasti dovoljenje za pozidavo. Toda vsi vemo, da je v inflaciji kakršna vlada v domovini, vsaka možna zidava povsem ohromela. Nujno pa potrebujejo cerkev in župnišče. Sola je le štirirazredna, ki ima svoje prostore v zasilno obnovljenem domu. V višje razrede so primorani v Žuzemberk ali Novo mesto, ki je zelo oddaljeno. Prav tako morajo hoditi k verskim dolžnostim v druge oddaljene fare že vsa ta leta. Podružnica je tudi oddaljena, premajhna in brez župnišča.

Kato potrebujejo nas, oziroma devize, za katere se vse dobi. Saj tako revni kmečki hriboški predeli, brez industrij, bodo le težko zmogli pozidavo brez naše pomoči. Les in delovno silo pa bodo imeli sami.

Pomagajmo jim zaceliti te stare rane, saj takrat niso izgubili samo teh tako važnih poslopj v fari, pač pa tudi 40 najboljših mladih fantov z dvema duhovnikoma in županom vred.

Za Avstralijo, oziroma Viktorijo zbira za ta apel Vika Gajšek, 19 Ayton St., West Ivanhoe, Vic. 3079. Lahko pa oddaste svoj prispevek tudi v prostorih S.D.M. v Elthamu. Za vse nadaljne podatke pa lahko telefonirate na tel 49 2023.

Poskrbeli pa bomo, da bodo dobili nabrani denar v to farno osebno, preko kakega zanesljivega obiska v domovini.

Vsem darovalcem se že v naprej lepo zahvaljujem in Bog vam povrni. Hvala za prijaznost tudi Slovenskemu Društvu Melbourne in Urdnistvu Vestnika. Seznan darovalcev pa bo objavljen v eni naslednjih števil Vestnika.

Vika Gajšek/Jana

Dear Editor,

For the past several months I have been receiving copies of Vestnik, and I assume that the thanks are due to you.

I would like to take this opportunity to express my gratitude. I believe that it is extremely important for Slovenes and people with an interest in Slovene culture to have contact throughout the world. I find the newspaper extremely interesting and it provides me with the insight into your community in Australia. Not only do I have a sense of your community there, but the newspaper provides me with an excellent opportunity to practice my Slovene language. Thank you again.

Sincerely,

William W. Derbyshire
Secretary-Treasurer
Society for Slovene Studies
Rutgers University
New Brunswick, N.J.

ANGELIQUE VAN DE LAAK je stara 18 let in je po poklicu zobozdravniška asistentka 2. letnika. V tem poklicu se nadalje usposablja s tem, da obiskuje večerno šolo. Za razvedrilo pa rada pleše, plava, smuča, telovadi in čita.

ANITA SANKOVIČ je tudi stara 18 let ter hodi v Melbourne College of Textiles, kjer se uči za modno kreatorko. Njen talent smo videli na samem večeru, saj njena elegantna večerna obleka je bila uspeh njenih rok.

TANJA BRGOČ je stara 17 let in hodi v šesti razred srednje šole. Po končanem študiju želi poiskati delo kjer bi lahko uporabila svojo risalno umetnost ali fotografiranje, s katerim se že sedaj ukvarja v svojem prostem času.

Osemnajstletna MIRJANA HORVAT je zaposlena kot telefonistka. V prostem času se ukvarja z jahanjem konjev, rada čita pa tudi vsak šport ji ugaja, posebno pa tenis.

SHIRLEY SAKSIDA je 18-letna studentka Melbournskega Instituta. Čakajo jo še tri leta študija predno bo dokončala svoj tečaj.

BRANKA STOPAR je pri njenih osemnajstih letih že popolnoma kvalificirana frizerka. Tudi ona rada smuča, plava in telovadi, kar ji gotovo mnogo pomaga pri njeni vitki postavi.

MONIKA TEŽAK je 17-letna študentka petega razreda srednje šole. Želi postati veterinarica. V kolikor ji dopušča šolske obveznosti rada plava in hodi v Disco.

Predstavljamo slovensko slikarsko in pleskarsko podjetje

**SUNSHINE PAINTING SERVICE
PTY. LTD.**

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020
Tel. 311 1040, 312 1533

Lastnik: JIM KOROŠEC, Priv. 336 7171

Svoji k svojim !

Nikoli več!

Pričetkom junija je minilo 40 let, odkar je bilo iz Koroske vrnjenih v Slovenijo preko 10.000 slovenskih domobrancev in pripadnikov drugih slovenskih protikomunističnih odredov. Kot je bilo kasneje ugotovljeno, so bili domala vsi, z izjemo onih ki so bili stari manj kot sedemnajst let postreljani.

Ob tej epizodi, ki jo ena stran opravičuje kot zasluženo kazen, druga pa označuje kot nezasišlan množičen poboj, se je pretilo mnogo črnila, a pretaklo bo še mnogo časa, da se bo nanjo gledalo in jo sodilo brez strastnih občutkov sovraštva. Šele ko bodo izumrle generacije, ki so doživele in občutile vse strahote in dileme bratomornih let na svoji koži, bodo znaninci brez pristransko usmerjenih vplivov lahko presojali in obsojali.

Na ozemlju cele Slovenije so v pričetku zadnjega leta vojne po podatkih v podlistku "Leto na pragu svobode", objavljenem v ljubljanskem "Delu", partizanski odredi šteli 38.000 borcev in bork, domobrancev pa je bilo po številkah iz istih virov, samo na ozemlju Ljubljanske po-

krajine kakih 12.000 mož, predvsem Dolenjcev in Notranjcev, medtem, ko so tudi na Primorskem in Gorenjskem obstojale številčno manjše skupine. Največji del teh se je umaknil na Korosko in se ustavil na Vetrinjskem polju pri Celovcu. Po približno enem mesecu so jih britanske okupacijske sile pričele prisilno vračati v Slovenijo.

Epizodo iz nadaljnje njih usode naj nam naslikajo sledeči izvlečki iz knjige Toneta Svetine "Ukana", ki je pred leti izšla v Sloveniji. Čitanje teh odlomkov bo zbudilo verjetno različne občutke, toda prav nihče pa ne more oporekati, da je to bilo tragično obdobje slovenskega naroda ne glede na to, kdo je krivec. Vsa tragika bratomorja, ki se nam danes zdi kakor nesmiselno, ko citamo poročila iz Lebanona, Cipra, Severne Irske, Afganistana, je takrat prizadela naš majhni narod. Upajmo, da je bilo to zadnjikrat v zgodovini našega številčno že itak majhnega naroda.

Tone Svetina

ROG SE JE USODNO BLIŽAL ...

... Takrat so gorele Hinje. Nebo nad gozdom je bilo krvavordeče. Zdjaj pa je čisto in blesti se kot ploskev črnega diamanta ... Pogled na to goro mu je tudi takrat zbudil tesnobo ... zdjaj pa se je tesnoba spremenila v grozo ...

Kolona avtomobilov je zavozila v gozd. Mimo njih so brzela črna debela najbolj osamljenega sveta. Bilo mu je, ko da vro klopi njegovo zavest šumeče sanje in plapolajoči ognji. Spomnil se je Balantiča in njegovih verzov, ki jih je prebral tolikokrat, da jih je znal na pamet. Njegove besede so se prepletale s kriki gozda. Nepretrgoma so odmevali rezki rafali, kot bi se v njegovih globinah razvijala bitka. Ob butanju teles, ko so preskakovala korenine in jame, je čutil nemirne utripe src. Ni vedel, kaj počne. Nagonsko si je z zobmi zrahljal zico že toliko, da je lahko potegnil roke iz nje. Potem se je naslonil in v njem so odmevale besede pesnika, ki je s puško v rokah zgorel v Grahovem: ... na naklu smrti srp pozvanja, že v zoltem snopu groze plapolam ... brez križev, rož, grobovi sami ... joj, lep je molk s prstjo zasutih ust ... konec je blizu ...

Nekdo ob njem je naglas zajokal. Vstal je vojni kurat, dvignil je roke nad glavo in naglas molil:

"Moj Bog, moj Bog, usmili se nas in nam odreši duše ..."

Valjnhu so zveneče besede: ... o zemlja naša krušna mati ... k tlom se bom obrnil, ni mi za drobtine zvezd in ne za veletok neba ... ojoj, padal sem v strašne mreže ... pokličiči k soncu me na sinjji prod ... ti si nebo in zemlja ...

Kolona se je počasi ustavljala. Pokanje je bilo čedalje močnejše. Bilo jim je, ko bi v njivo klasja zavel vihar ...

Valjnhunov pogled je steklenel. Premikal je suhe ustnice, kot bi zlogoval: ... mlakuže senc so vedno ožje, ožje, vse tiše žalost v svetlem srcu pivka, kaj bi z bridkostjo ob slovesu, bilka, zdaj pridi, smrt, odvrnel sem orožje ...

Vse, kar se je dogajalo potem, je bil spomin, kakor boleč urez z britivjo. Stroji so se ustavili. Vase jih je sprejel tekoči trak, ki jih je nosil v pogubo, nezmotljivo, kot predmete serijske proizvodnje.

Na obeh straneh so stali stražarji drug ob drugem, z brzostrelkami v rokah, togo in trdno kot drevesa. V vrstah po pet in pet so jih premikali proti žgocemu bobnenju. Nenadoma je zazijala pred njimi temna brezna. Rob, kjer se je svet končal se je začinjala nedoumljivost globin ... Proti njemu so šli pohlevno, dokler jih ni požrla zemlja ...

"Moj Bog, moj Bog, odpusti mi moje grehe", je zašepetal Valjnhu, tik preden se je približal robu. Njegovim predhodnikom so brizgnile temne sence v hrbet o-genj. Na usodnem robu se je spotaknil in z življenjem zrnja v ušesih je padal v žrelo teme. Nekajkrat se je odbil od skalnih čeljusti podzemlja in pristal na mehki gnusobe. Njegove oči je objela tema, iz kakršne se je porodil svet in v kakršni bo tudi utonil. Otrpnil je v grozi. Zalivali so ga vzdihli, škripanje z zobmi in trzanje zami-rajočih udov. Nanj so padala trupla in ga zasipala z uni-čujočo težo. Topli curki krvi so mu zalivali obraz, oči in roke. Nekatera trupla so se odbijala in bobnela globje v prostore podzemskega brezna. Kriknil je bil na pomoč, pa mu je tujja kri zalivala usta. Sprostil si je roke. Branil se je umirajočim, ki so grabili drug po drugem. Sko-ranj zasut s trupli se je le izvelkel izpod njih in se zavlekel pod previs, ki ga je zaščitil toliko, da se ni zadušil. Pre-pital se je od glave do bosih pet in ugotovil, da je samo o-praskan. Znorel bi bil, vzel bi si življenje, če bi si ga imel s čim, tako pa mu ni preostalo drugo, ko da se začne bo-jevati z umirajočimi. Metal jih je s sebe, odrival na rob, da so stmoglavljali v globino. Ranil se je na njihovih zo-beh in nohtih ...

Na robu brezna so prasketale brzostrelke. Njihovi hudobni prebliski so mu slepili oči, ki so gledale mrliš-ke maske sobojnikov, prežetih z zadnjim sovraštvom in razočaranjem. Velike oči, kakršnih še nikoli ni videl ... To je bila belina niča, kres zenic ... Roke kot kremplji poginjajočih ptic ... Gnetenje trupel - ni vedel, ali je to boj ali prijateljsko objemanje ...

Ognjena predstava pekla je zvodnela. Curki krvi po njegovem telesu so žgali kot raztaljeno železo. Mislil je, da bo poblazel od glasov, tu ni bilo več besed. Samo kriki. Kot bi se zllilo zvonjenje stoterih zvonov k veliko-nočnim procesijam, kot bi tulile vse sirene sveta, rjovele zveri, ki se plazijo, tekajo ali letijo ... Bili so to glasovi rek, spočetja ali konca, ki mori vse živo. Bil je to jok in krohoh ... Grgranje in klokokotanje voda ... Zvenčanje jek-la, ko udarja ob jeklo, hrstenje lesa in lomljenje kosti ... Jok vseh vetrov in cviljenje ...

Zamoklo mu je tolklo srce in izgubil je občutek za čas. Mislil je, da mu bodo popokale vse kite in žilice. "O, križani, kako sem objokoval tvoje muke, toda o smrti nisem vedel nič, dokler nisem spoznal, kako težko je življenje ..."

Roke so mu omagovale, čeprav mu je volja velevala, naj še bori za obstanek. Trupla so ga prekrivala, zalivala ga je kri, brizgajoča in slana. Polnila mu je usta, gosta in slana kot morje, ki se zaganja v obalo ...

S poslednjo močjo je vzdihnil:

"Saj ni boga! Če bi bil kje, nas sedaj ne bi smel zapus-titi! ..."

Preden ga je morje sluzaste tekočine povsem zalilo, je pokanje prenehalo. Žagrnila ga je tema. Hrup motorjev je zamiral. Glasovi umirajočih so se spremenili v en sam zdihljaj. Kot bi bila smrtno zadeta zemlja ...

Potem je izgubil zavest. Odtavala je bolečina in bilo mu je, kot bi z dušami umrlih potoval med mrtve planete

Naslednji dan se je prebudit iz nezavesti. Sprva je mislil, da se je zbudil iz sanj ali da je na onem svetu. Z roba brezna je padal slepeč curek svetlobe tako strmo, da si je z roko zakril oči. Pomislil je, da se je sonce približalo ze-nitu. Šele ko je luč presekalta senca človeka s puško in segla zlomljena v brezno, se je doobra zavedel, kaj se je zgodilo. Z vseh strani so ga obdajala ledena, od krčev stisnjena trupla. V mračini so bili udje prepleteni med se-boj kot korenine, obrabi pa so bili kot grude skal. Z nad-človeško močjo se je izvelkel iz objema mrtvih. Žeja mu je malone prežgala goltanec. Po koži pa ga je žgala strje-na kri. Dušo mu je davila tišina podzemlja. Sam ni vedel, zakaj je začel plezati po nagrnjenih mrtvakih proti lu-či. Ali je bila to želja po smrti ali sla po življenju? Kajti senca stražarja je smuknila zdaj sem zdaj tja kot nihalo ure.

Po mrtvih je prilezel na rob in obstal, oslepljen od raz-košnega sonca, ki je viselo nad katedralami smrek, ko da bo vsak čas padlo na zemljo.

Nenadoma se je stražar obrnil in ga zagledal. Srečala sta se z očmi. Pred seboj je imel sedemnajstletnega dečka s puhom pod nosom in zvezdo na kapi. Tantu je zatrepe-tala v obeh groza. Umaknil se je dva koraka, snel z rame puško in jo nameril vanj. Roke so se mu tresle, ko bi imel mrljico. Gledal je v človeka, prepojenega s krvjo od peta do las, kako se dviga, kot bi prilezel iz ognjenega središča zemlje. Njegove oči so sijale kot dva plamena, nadzemska žalostne, naravnost vanj ...

Fantu je groza ohromila ude. Valjnhu pa je kot pika-zen lezel naprej in se mukoma potegnil čez rob na trdno zemljo. Počasi je vstal in se začel prestopati, kot bi bil lesen.

Stražarja ni spustil z oči, kot bi vedel, da ga lahko po-gubi vsak napačen gib. Zazdelo se mu je, da bi mu celo lahko vzel puško, ne da bi se fant branil. Toda v njem ni bilo ničesar več, kar bi ga sililo v tveganje. Zavil je stran od njega. Še enkrat ga je pogledal, potem pa je izginil med sivimi debli. Stran od poti, ko so jo razžrla kolesa kamionov, in stran od vseh brezov ...

Razprostril je roke, da bi se dotikal mahu in trav ... Kakšna sreča je živeti en sam dan! Spet je slišal brenčan-je žuželk in petje ptic in čutil toploto sonca ...

Do mraka je blodil po gozdu. Če je naletel na brezna, se je pričel ves tresiti in bežal je stran. Zatekla ga je noč. Zavlekel se je v gosto grmovje in zaspal.

Naslednjega dne je na obrobju gozda naletel na samot-no kmetijo. Precej daleč pod njo se je razprostirala vas. Tja si ni upal. Dolgo je oprezal. Šele ko se je prepričal, da sta pri hiši le dva starejša človeka, mož in žena, se je napotil k njima. Bova od vsega ga je tja gledala žejna.

Ženska je pravkar jemala vodo iz vodnjaka, Ko ga je zagledala na dvorišču, se je pokrivila. Na ves glas je pok-licala moža.

"Vode, vode ..." je zaprosil.

Dal mu je poln korec.

Oba sta ga gledala, kako pije. Kot razsušena, razpoka-na zemlja ...

"Od kod?" je vprašal kmet.

Valjnhu je pokazal z roko proti gozdu.

"Streljajo!"

"Ja," je pokimal.

Povabila sta ga v hišo. Dala sta mu jesti. Ženska pa mu je nanosila v čeber vode, da je zmil se sebe kri. Trdno je bil prepričan, da je pri svojih ljudeh.

"Koliko časa ste bili pri njih?" je vprašal mož.

"Kako mislite? Kje?"

"Pri belih!"

"Le nekaj mesecev, pa še to le kot intendant."

"Ali pobijajo vse od kraja?" je suho vprašal mož.

"Menda vse, kar jim je prišlo v roke."

"Ubogi ljudje," je dejala ženica. "Mislili smo, da bo konec, ko so Nemci odšli."

"Pa ni in nemara še ne bo," je dejal Valjnhu.

"Kam pa?" ga je povprašal mož.

"Kam? Drugam mi ne kaže kot čez mejo ..."

"Kdaj pa nazaj?"

"Najbrž nikoli več ..."

Potem je poprosil, če imata kakšno civilno obleko. Ženica mu je prinesla. Položila jo je predenj na pos-teljo in mu dejala:

"To je obleka našega najstarejšega, Vaše postave je bil."

"Kje je sedaj?" je vprašal Valjnhu.

"Ubili so ga," je tiho odvrnila. "Nekaj mesecev pred koncem je prišel ranjen domov. V tej kamri so ga zaklali na postelji ..."

"Kdo?" je vprašal Valjnhu.

"Vaši, beli ..." je dejala žena. Iz oči so ji privrele sol-ze.

"Potem pa ne morem vzeti te obleke," je obotavljaje rekel.

"Kar vzemite jo. Dva smo izgubili v tej vojni. Mlajšega so ubili Nemci. In še dve dekletki imamo ..."

Valjnhu se je molče, z občutkom sramu preoblekel v kamri. Ko se je vrnil v izbo, se je zagledal v majhnem, po-čenem stenskem ogledalu.

Ne! Saj to ni on. Je mar čez noč osivel in se postaral za mnogo let? Saj jih ima komaj šestindvajset, pa je že starec ...

Zahvalil se je obema in se poslovil. Ko je zapiral vrata, mu je pogled obvisel v kotu na hišnem bogu. Novo življenje je mogoče samo ob odpuščanju, je pomislil, si-čer bi se lahko iztrebili do zadnjega.

Izginil je v gozd. Z roba se je ozrl. Na pragu sta stala mož in žena in strela za njim. Kako dober in kako nai-ven je slovenski človek in kako lahek plen za politike! On si bo enkrat za vselej umil roke. Če se mu le posreči priti čez mejo ...

Nikolaj Pimat: Interniranca pri jedi, 1942.

OJ, TRIGLA V MOJ DOM!

SLOVENIJA – MOJA DEŽELA

Ljubljansko Delo je preko cele svoje strani v izdaji 15. junija objavilo oglas v katerem Slovence poziva naj bodo prijazni do turistov. Takole pravi:

Slovinci! Turisti so na pragu naše dežele. Zasedli bodo naše ceste. Zasedli bodo naša mesta in vasi. V naše gore se bodo vzpenjali. Poselili bodo našo obalo in uživali v našem morju. Slovenci in Slovenke! Ti turisti so naši gostje! Oni nas ne bodo terjali ničesar pričakovali pa veliko. Poskrbimo le, da bodo radi prihajali k nam in da se bodo domače počutili. Poskrbimo, da se bodo še vračali, ker jim bo všeč naša dežela in naši ljudje.

Tega smo zmožni! Zmožni smo ohraniti deželo lepo. Zmožni smo odstraniti ekološke posledice starih grehov in pre-

prečiti nove. Zmožni smo premagati miselnost, ki je uničila in še uničuje najlepše primerke naše tradicije. Zmožni smo naposled tudi v teh časih ohraniti dostojanstvo, ne da bi zapravili prijazenost, ki si jo vsakdo želi, kadar pride v tujo deželo.

V turizmu je naša prihodnost! Ohranimo in razvijamo svojo deželo tako, da bodo tudi drugi prihajali k nam. Odprtost je pogoj za preživetje in razvoj malih narodov. Bodimo odprti, bodimo samozavestni, ohranjajmo tisto, kar je že stoletja temelj naše samobitnosti!

(Lepe besede! Upajmo, da bodo imele močan učinek in da posebno one o ohranjanju naše tradicije, samobitnosti in samozavesti ne bodo veljale samo v času turistične sezone. Op.ur.)

ZAMUDA ZARADI VRAT

JAT-ovo letalo, ki je peljalo potnike iz Avstralije naravnost v Slovenijo je imelo poškodovana vrata. Poškodbo so odkrili na letališču v Dubaju.

Jugoslovanski aerotransport je v petek 14. junija objavil sporočilo, v katerem je pojasnil zamudo štiridesetih potnikov, ki so bili iz Avstralije namenjeni v Slovenijo. To se je zgodilo ra di tega, ker se je skupina potnikov morala izkrcati že sredi poti in je šele en dan kasneje prispela v Beograd z letalom druge linije Vzrok prisilnega izkrcanja je bilo 'zmanjšano funkcioniranje enih vrat'.

V poročilu povdarjajo, da je do neljubega dogodka, ki ni vzmernil samo potnikov, temveč tudi tiste, ki so jih zaman čakali na ljubljanskem letališču, prišlo zaradi nepravilnega funkcioniranja zadnjih servisnih vrat, ki zapirajo zasilni izhod. Napako so odkrili na letališču v Dubaju med vmesnim pristankom. Letalo je bilo za nadaljevanje poleta sicer tehnično brezhibno, toda zaradi predpisov

je bilo nujno, da se del potnikov izkrca. Varnostni predpisi pač zahtevajo, da mora letalo imeti zadostno število brezhibnih vrat za hitro izkrcanje v primeru nesreče; ker je bilo polno, ena vrata pa niso delovala, je bilo treba število potnikov prilagoditi številu delujočih vrat.

Zato se je 40 potnikov izkrcalo v Dubaju. Odšli so v hotele, potem pa z najhitrejšo možno zvezo, preko Kuvajta in Beograda v Ljubljano. Večina potnikov pa je polet proti Jugoslaviji nadaljevala normalno. Toda ker vrata zasilnega izhoda niso delovala kot bi morala, je Jatovo letalo, s katerim so poleteli iz Avstralije pristalo v Beogradu, od koder so po 12-urni zamudi z istim letalom, na katerem so medtem popravili vrata, prispeli v Ljubljano.

JAT v svojem sporočilu izraža obžalovanje radi izgubljenega časa in sitnosti, ki so jih imeli potniki, vendar poudarja, da je bilo ukrepanje v skladu z zahtevami po kar največji varnosti.

NOVO LETALO ZA INEX ADRIA

Na ljubljanskem letališču je na 9. junija pristalo novo, že četrto letalo izdelave tvrdke McDonnald Douglas MD-82.

Tako ta ljubljanski letalski prevoznik počasi obnavlja svojo floto.

Novo letalo je istega dne postavilo tudi svoj vrhunski rekord v razredu letal MD-82. Od Long Beacha v Kaliforniji do Ljubljane je pristalo samo enkrat, in sicer na letališču Gender v Kanadi.

Za prvi del poleta so trije kapitani IAA (Inex Adria Avtopromet) porabili le 6 ur in 33 minut (2918 milj), od Genderja do Ljubljane pa so potrebovali 5 ur in 55 minut.

NEURJE V LOGATCU

Na 13. junija zvečer je zajel logaško občino vrtinčasti vihar, ki je poškodoval več kot 40 hiš, od tega 4 huje. Po prvih ocenah je povzročil za okoli 5 milijonov dinarjev škode.

Takega neurja ne pomnijo niti najstarejši občani Logatca. Nad Logatcem se srečujejata celinsko in primorsko podnebje, kar vedno negativno vpliva na vreme. Istočasno so imeli veliko neurje tudi na področju krajevne skupnosti Naklo ob Stari in Rovtarski cesti, kjer so tudi imeli več poškodovanih hiš.

NOVE CESTNINE

S 15. junijem so prišle v Slovenijo v veljavo nove cestnine. Na cestnem odseku Ljubljana-Razdrto bo stal kilometer vožnje za motorna vozila 6,10 dinarja, na štajerski avtocesti pa je kilometer po 4,20 dinarja. Vozila z jugoslovansko registracijo bodo pa plačala samo polovico te vsote. Tako bodo plačali za vožnjo iz Ljubljane do Razdrtega 160 dinarjev, od Hoč pa do Arje vasi pa 110 dinarjev.

Britansko priznanje za brniško letališče

BEograd, 14. junija (Tanjug) – Brniško letališče je dobilo posebno priznanje za kvaliteto storitev, ki ga podeljuje komisija britanskih uslužbencev potovalnih agencij (TOGS). Komisija, pravijo v Turistični zvezi Jugoslavije, je lani ocenjevala kvaliteto storitev in delovanje vseh služb na evropskih letališčih, zlasti na tistih z velikim turističnim prometom. Po podrobni analizi so za «letališče leta» razglasili londonski Gatwick, poleg ljubljanskega pa je dobilo posebno priznanje tudi letališče v španskem Alicanteju.

ŠE JO VLEČE

Koroški radio in Kulturni dom v Slovenj Gradcu sta pričetkom junija pripravila tekmovanje koroških harmonikarjev z diatoničnim harmoniko.

Tekmovalci so morali pred strogo žirijo zaigrati po en valček in polko.

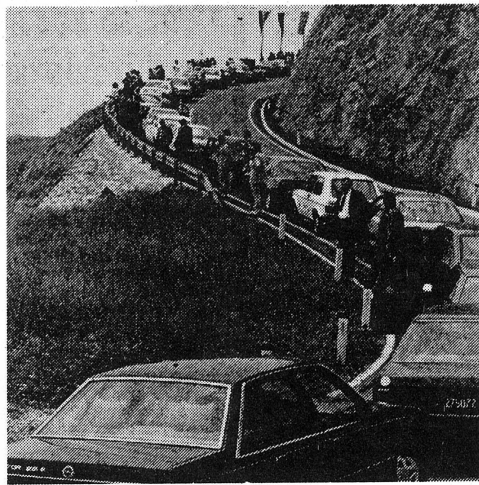
Poslušalce pa je zlasti ogrel nastop 80-letnega Antona Andrejca iz Starega trga pri Slovenj Gradcu, ki navzlic visokim letom še rad igra poskočne viže.

Najstarejša harmonika, s katero so nastopili na tem tekmovanju je bila narajena že leta 1913. Najboljši harmonikarji se bodo potovali za nastop za zlato harmoniko Ljubečne, ki bo v začetku septembra v tej vasi pri Celju.

75-LETNICA LOVSTVA V ISTRICI

V Dekanah so na 8. junija proslavili 75-letnico organiziranega lovstva v Slovenski Istri. Tedaj je bilo namreč v Dekanah ustanovljeno slovensko lovsko društvo za Istro. Danes Zveza lovskih druženj Koper šteje 16 druženj, v katere je včlanjenih okrog 1.100 lovcev. V okviru proslavljanja te obletnice je bilo tudi 12. srečanje lovskih pevskih zborov in registov.

NOVA CESTA V BRDA

V nedeljo 16. junija so uradno odprli sabotinsko cesto, ki bo bistveno skrajšala pot iz Nove Gorice v Goriška Brda.

Ta cesta je rezultat sodelovanja oblasti na obeh straneh meje, saj prehaja čez italijanski teritorij in so jo gradila skupno podjetja z obeh držav. Dolga je nekaj manj kot 8 km, od teh pa je na italijanski strani 1594 metrov. S posebnim pravilnikom je bila ta del dan na uporabo jugoslovanski strani. Gradnja so jo začeli v letu 1980 in za jugoslovanski del so predvideli 690 milijonov dinarjev.

INFLACIJA BESED

ZA CANKARJEV DOM

Na Kulturnem domu Ivan Cankar v Ljubljani imajo še 3, 423.696 ameriških dolarjev dolga.

Sedaj pa se dogovarjajo kako bi ves ta dolg lahko izplačali že do konca tega leta. Za tako hitro odplačilo pa bi morali zbrati 1.084.005,515 dinarjev. Ker bi ustanove, ki so podpisale dogovor o zidavi Cankarjevega doma (Kulturna skupnost Slovenije, Ljubljanska kulturna skupnost, Izvršni svet skupščine SRS, Ljubljanska banka, RTV, SOZD Iskra in SOZD Emona) do jeseni take vsote ne bi mogle zbrati nameravajo poiskati rešitev na veselovenski ravni.

Ta devizni dolg pa nima nič skupnega s tekočim poslovanjem Cankarjevega doma, ki že peto leto posluje brez izgub.

V Sarajevu so imeli 7. junija volilno skupščino Zveze novinarjev Jugoslavije. Čedomir Stojkovski, predsednik, je v svojem nagovoru dejal, da se v obdobju, kakršno je sedaj, kriteriji za vrednost novinarjevega dela zaostrojujejo in, da se v procesu podružabljanja sredstev javnega obveščanja že zastavlja vprašanje, ali ne gre za inflacijo besed.

Predsednik Društva novinarjev Slovenije Slavko Fras je med drugim dejal, da so sredstva obveščanja v Sloveniji pripravljena tvegati trajanje javne diskusije o določenih problemih tudi zato, ker le čas in križanje različnih argumentov pokazeta, da je lahko absurdno, kar se skuša prikazati kot smiselno.

Iz Naklega v Ljubljano v četrtn ure

Minimalni horizontalni radij, kot strokovno rečejo najostrejšemu ovinku na 29,1 kilometra dolgem odseku bodoče ilirike (A2), transjugoslovanske transverzale, je le 1500 metrov. V praksi to pomeni – če seveda zanemarimo prometne predpise – da je z dobrim avtomobilom celo ob slabem vremenu skozi najostreje zavoje mogoče voziti 200 kilometra na uro. Skratka, gorenjska prometnica zmore precej več kot njena starejša notrankska sestra.

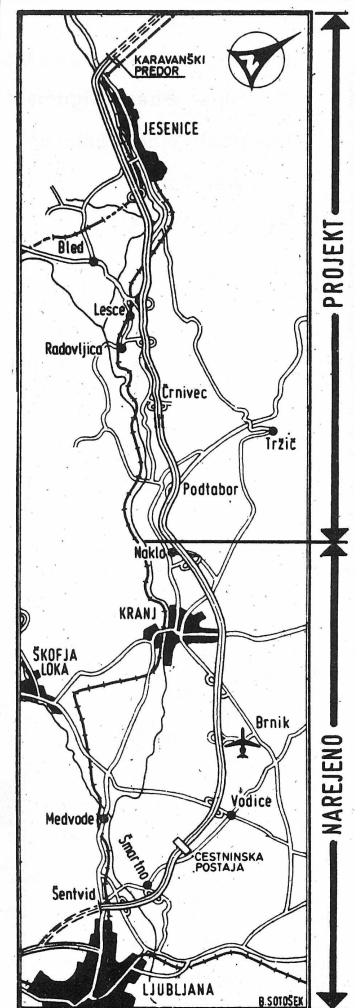
Kratka, a dobrodošla štiripasovnica

Sicer pa so zanimivi tudi drugi podatki iz osebne izkaznice pravkar zgrajene prometne pridobitve. Njena funkcionalna površina na razdalji 20,6 kilometra (štiripasovnica) je 20 metrov, ne upoštevajoč dobrih dev in pol metrov bankin ter štirih metrov srednje zelenice. Dvopasovnica od Naklega do Kranja je široka 12,5 metra, spet brez bankin.

Zgornji ustroj vozišča sestavlja 89 tisoč ton asfaltbetona, 143 tisoč ton bituminiziranega drobirja, 128 tisoč ton cementne stabilizacije in 58 tisoč kubičnih metrov tampona.

Objektov na cesti ali vzdolž nje je 39, od teh trije mostovi v skupni dolžini 395 metrov, 13 nadvozov, dolgih 865 metrov, 17 podvozov (507 m) in šest priključkov: Brod, Smartno, Vodice, Brnik, Kranj–vzhod in Kranj–zahod.

Investicija je 10,7 milijarde dinarjev, pri čemer na ZCP poudarjajo, da so vanjo všteti tudi stroški ureditve okolice, ki zdaj kajpak

Kozamurnik

81. Ko se je nesrečnež po svoji strahu opomogel, je hotel oditi. Tedaj je zagledal nekaj, kar je presunilo njegovo živinozdravniško srce. Konj ki je gonil vrtiljak, je šepal. "Uboda žival," je žalostno dejal gospod Kozamurnik. "Ali te je usoda prav tako udarila kakor mene?"

82. Konja so takoj izpregli in gospod Kozamurnik mu je obvezal bolno nogo. Zival potrebuje miru in ne sme več opravljati dela. "Oh!" je zajavkal stric vrtiljakar, "če je pa tako, tedaj moram pobrati šila in kopita!" Gospod Kozamurnik pa ni nič odgovoril, ampak samo hitro odšel.

83. Trobeč se je knalu vrnil v svojem avtomobilu. Medtem ko je stric vrtiljakar spravil konja v hlev, je gospod Kozamurnik z debelo vrvo privezal avtomobil k vrtiljaku. Pognal ga je in šli so. Vrtiljak se je sukali bliskovito naglo. Ljudje so od navdušenja kar vriskali.

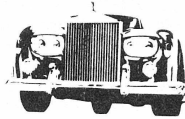
84. Kar topli so se za prostore. Stric vrtiljakar je od ponosa kar žarel. V eni uri je zaslužil več kot prej v treh dneh. "Sreča se mi je nasmehnila," je vriskal in metal svojo cepico v zrak.

TONE ZAGORC

AVIATION MOTORS

(Next Door to Westgate Motor Inn)

9 Aviation Road,
LAVERTON, 3028
Telefon: 369 1363

Splošna avtomehanika

FOR COMPLETE CAR CARE SERVICES

- Dynamometer Tuning
- Distributor Analysis and Modification
- Computer Wheel Alignment and Front End Repairs
- Electronic Wheel Balance
- Discount Tyres
- All Types of Repairs

FREE QUOTES

Športna puškarna

Prodaja Lovskega orožja in municije

PROVINCIAL RESTAURANT

FULLY LICENSED
AUSTRALIAN AND CONTINENTAL CUISINE

Open for lunch - Monday to Friday, for dinner - Tuesday to Saturday
Sunday by arrangement - large bookings only

Alkoholne pijače v steklenicah - po trgovinskih cenah
Glasba iz magnetofonskih trakov

GOVORIMO SLOVENSKO !

107 Johnston St., Fitzroy, 3065 - Phone 417 2966

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA DONVALE TRAVEL

1042/1044 DONCASTER ROAD,
EAST DONCASTER, VIC. 3109
TEL.: 842 5666 (ALL HOURS)

Obiščite našo pisarno ki ima lastni prostor za parkiranje. Po želji pridemo tudi na vaš dom. Z nasveti pri načrtovanju in pri urejevanju Vašega potovanja po Australiji ali preko morja (pri nabavi potnih listov, viz...) Vam je na uslugo:

Private car park available. We also come to your home if you desire. Regarding any aspect of your travel requirements: Overseas, Interstate, Cruises, Hotels (Passports, Passport photos, Visas, all travel documents etc...) Contact:

Eric Ivan GREGORICH

DONVALE TRAVEL SERVICE
1042/1044 DONCASTER ROAD,
EAST DONCASTER, VIC. 3109
TEL.: 842 5666 (ALL HOURS)

Ime GREGORICH je med viktorijskimi rojaki že od leta 1952 dobro poznano in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje

JOŽE URBANČIČ

Telefon: 465 1786 (Bus.)
850 7226 (a.h.)

KAL - CABINETS

STROKOVNJAKI ZA:
kuhinjsko pohištvo - mizarско opremo kopalnic, umivalnikov itd. - vsakovrstne stenske omare in knjižne police.

SPECIALISTS FOR:
Kitchens - Vanity Units - Wardrobes - Book shelves

Če gradite novo ali pa obnavljate staro, obrnite se z zaupanjem na nas!
If you are building or renovating call on us with confidence!

15 COMMERCIAL DRIVE, THOMASTOWN, 3074

REŠITEV KRIŽANKE ŠTEV. 5

Vodoravno: 1 lutka, 6 stot, 7 potop, 9 prapor, 12 izdaja, 15 adijo, 16 aloa, 17 oteži

Navpično: 2 uboj, 3 krop, 4 stapa, 5 storž, 8 preja, 10 cigan, 11 zdrob, 13 adut, 14 ujet.

VODORAVNO:

1. drevo
6. spoj
7. rožni venec
9. vodilo
12. stalen
15. prizadevanje
16. pot
17. ornament

NAVPIČNO:

2. kriminalno dejanje
3. števnik
4. izstrelek
5. okoli
8. globa
10. sled
11. pravilo
13. veda
14. nočna ptica

ZA BISTRE GLAVE - šteV. 6

Sestavil S.P.

